Ankenævnet for Forsikring

Den 7. oktober 2015 blev i sag nr. 88216:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Topdanmark Forsikring A/S. Hun klager over selskabets afvisning af at yde dækning for et ulykkestilfælde.

Klageren faldt den 24/3 2013 af en hest og brækkede kravebenet. Som følge af svær forskydning fik hun den 31/7 2013 ved operation reponeret og fikseret frakturen med skinne og skruer. Hun har fortsat gener efter bruddet. Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at hun ikke har godtgjort, at ulykkestilfældet har givet hende et varigt mén svarende til mindst 8 %.

Af patientjournal fremgår bl.a.:

> "Ortopædkir. 24.03.13
> Patienten er dags dato faldet af hest. Efterfølgende har der været store smerter svarende til venstre klavikel samt venstre thoraxhalvdel.
>
> OBJEKTIVT
> Der ses ingen fejlstilling, misfarvning, hævelse eller sår svarende til venstre klavikel. Patienten kan ikke bevæge skulderen på grund af smerter. Der palperes direkte ømhed svarende til midterste 1/3 del af klaviklen samt indirekte ømhed svarende til samme sted. Patienten er neurovaskulær intakt i venstre arm.
> Patienten er direkte øm svarende til venstre side af thorax. Ved st.p. høres vesikulær respirationbilat. Patienten har egale respirationsbevægelser.
> RØNTGEN
> Klavikel: Der ses en fraktur svarende til venstre klavikel. Frakturen ser ikke ud til at true huden.

Thorax: Der er ikke tegn på pneumothorax eller hæmothorax på røntgenbilledet.
...
31.07.13 ORTOPEDKIRUROISK OPERATIONSGANG
...
KNBJ62 osteosynthesis fracturae claviculae sin.
...
Snit langs klaviklens underside.
Knoglen frilægges subperiostalt. Der er over 3 cm. 's forkortelse, og knogleenderne ligger indlejret i arvæv.
Der foretages omhyggeligt frilægning af disse, hvorefter klavikelfrakturen kan mobiliseres.
Enkelte kar koaguleres.
Pseudoartosefladerne saves af med oscillerende sav.
Herefter kan frakturen reponeres til pæn stilling og holdes med 10huls klavikel-skinne.
Denne er forbøjet, og der fikseres med sammenlagt 9 skruer.
Man har først forsøgt osteosyntese med 8-huls skinne, men denne viser sig at være for kort, da man gerne vil have minimum 3 skruer besat på hver side af frakturen. 10 huls skinnen passer bedre, idet dens laterale ende dog når ud over AC-leddet. Det allermest laterale skruehul er derfor ikke besat. Alle 9 kortikale skruer får godt fat.
Det fjernede knogle findeles og lægges som transplantat ind omkring frakturen.
Periost og subcutis lukkes med Polysorb,
huden med agraffer."

I funktionsattest af 4/8 2014 hedder det bl.a.:

"

Udfyldes af den undersøgende læge

1 Diagnose angivet på dansk og latin:
1. Dansk: BRUD PÅ KRAVEBEN VE.
1. Latin: FRACT. CLAV. SIN

...

Besvares kun ved brud:
c) Er der noget klinisk at påvise ved inspektion og palpation af brudsted? ☐ ☒ Hvorledes? CICATRICE EFTER OP OSTEOSYNTESE MATERIALE

...

7 Hvilke aktuelle klager fremfører patienten? NEDSAT KRAFT I VISSE STILLINGER I ARBEJDSSITUATIONER AF OG TIL SMERTER

...

3. 88216

10 Bevæges skulderleddet normalt (med frit skulderblad)? NEJ ☐ JA ☒

Hvis **NEJ**, hvordan er bevægeligheden:

	Højre	Venstre
Fremad-opad (norm 0 - 180°)	.....	.....
Udad-opad (norm 0 - 180°)	.....	.....
Bagud (norm 0 - 40°)	.....	.....
Udaddrejning (norm 0 - 60°) (med vandret underarm)	.....	.....
Indaddrejning (norm 0 - 90°) (med vandret underarm)	.....	.....

11 Er bevægeligheden i albueleddene inklusiv underarmens drejebevægelse normal? NEJ ☒ JA ☐

Hvis **NEJ**, hvordan er bevægeligheden nedsat?

	Højre	Venstre
Bøjebevægelse (ext./flex.) (norm 0 - 140°)	.....	.....
Udad rotation (supination) (norm 0 - 90°)	.....	.....
Indad rotation (pronation) (norm 0 - 90°)	.....	.....

12 Er der skurren i leddet?

Hvis **JA**, hvor er der skurren?

	NEJ	JA	Højre	Venstre
a) Skulderled	☒	☐	☐	☐
b) Skulder-kravebensled (AC-led)	☐	☒	☐	☒
c) Albueled	☒	☐	☐	☐

13 Bevæges håndled og fingre frit? NEJ ☐ JA ☒

Hvis **NEJ**, udfyldes:

Hvilke indskrænkninger findes?

14

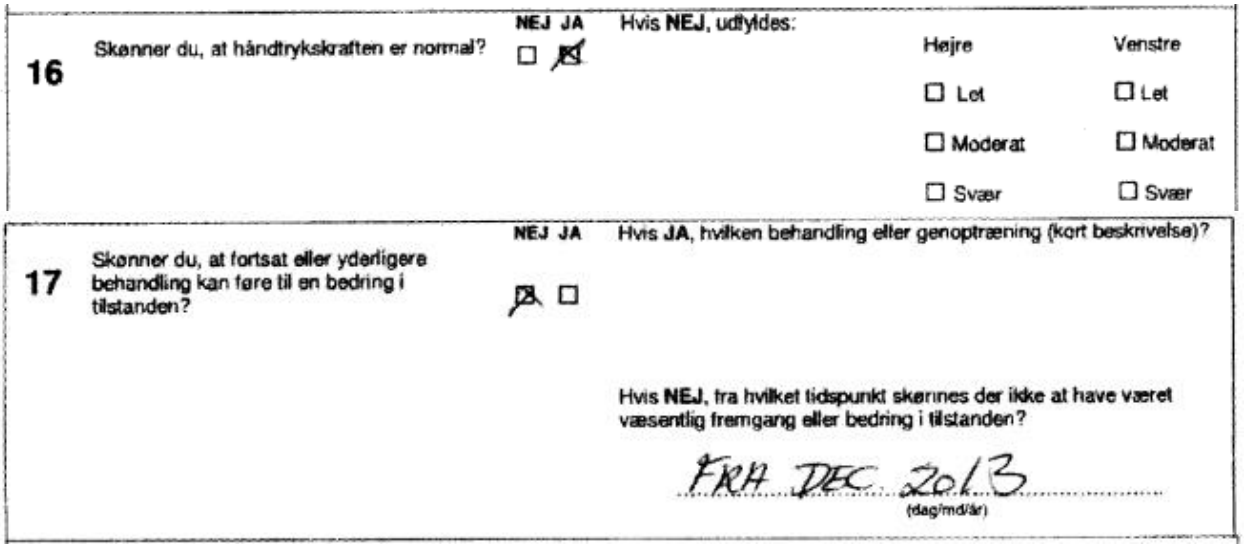
Hvis **JA**, udfyldes:

	NEJ	JA	Højre	Venstre
a) er der synligt muskelsvind af skulderrunding (deltoideus)?	☐	☒	☐ Let ☐ Moderat ☐ Svær	☐ Let ☒ Moderat ☐ Svær
b) er der målbart muskelsvind af overarm (største omfang)?	☒	☐	Omfangsmål (målt i cm)	.....
c) er der målbart muskelsvind af underarm (største omfang)?	☒	☐	Omfangsmål (målt i cm)	.....
d) er der synligt muskelsvind af håndens muskler?	☒	☐	☐ Let ☐ Moderat ☐ Svær	☐ Let ☐ Moderat ☐ Svær

15 Er der føleforstyrrelser? NEJ ☒ JA ☐

Hvis **JA**, udfyldes:

I hvilket område?

16	Skønner du, at håndtrykskraften er normal?	NEJ ☐ JA ☒	Hvis **NEJ**, udfyldes:	Højre	Venstre
				☐ Let	☐ Let
				☐ Moderat	☐ Moderat
				☐ Svær	☐ Svær
17	Skønner du, at fortsat eller yderligere behandling kan føre til en bedring i tilstanden?	NEJ ☒ JA ☐	Hvis **JA**, hvilken behandling eller genoptræning (kort beskrivelse)?		
			Hvis **NEJ**, fra hvilket tidspunkt skønnes der ikke at have været væsentlig fremgang eller bedring i tilstanden? FRA DEC. 2013 (dag/md/år)		

"

I brev fra selskab til klageren af 23/9 2014 fremgår bl.a.**:**

"Pa baggrund af oplysningerne har vi vurderet, at der ikke er grundlag for at udbetale erstatning til dig. Dette skyldes, at ulykkestilfældet ikke har efterladt følger - eller i hvert fald få følger, at der ikke er grundlag for at udbetale invaliditetserstatning. Det viser resultaterne af den seneste undersøgelse.

Her får du forklaringen
I vores afgørelse har vi lagt vægt på, at du har mindre følger efter skaden på venstre kraveben. Du mærker i dag nedsat kraft i visse stillinger af skulder, og hertil er smerter af og til. Méngraden er vurderet til under 5 %."

Af speciallægeerklæring af 21/1 2015 fremgår bl.a.:

"**Aktuelle hændelse**
Den 24.03.2013 faldt [klageren] af hest og landede på venstre skulder. På skadestuen, ... Sygehus, fandtes et næsten uforskudt brud på venstre kraveben, der initialt blev behandlet med armslynge. Idet knoglebruddet gradvist blev forskudt, blev der 31.07. foretaget operation af knoglebruddet med påpladssætning og fiksering med skinne og skruer (osteosyntese med 10-hulsskinne). Ved afsluttende kontrol 27.09. viste røntgenundersøgelse, at knoglebruddet var på plads, men der var endnu ingen tegn til heling.
...
Røntgenundersøgelse 28/1 2015 viser at knoglebruddet er helet. Skinnen ser ud til at ligge ind over leddet mellem kraveben og skulderblad (AC-leddet), som derved potentielt kan generes.

Aktuelle gener
Natlige smerter og smerter ved mindste bevægelse af armen. Hun vågner 5-6 gange hver nat og er hver gang vågen i 15-20 minutter, Kan ikke ligge på venstre side.

Hun kan langsomt, forsigtigt og med smertestillende medicin varetage sit arbejde som social- og sundhedshjemmehjælper (give mad, give tabletter og patientvask),

Hun kan med forsigtighed lave mad og holde hus, men kan ikke støvsuge, vaske gulv eller vaske vinduer. Kan ikke arbejde over skulderhøjde, og således ikke håndtere i høje skabe. Kan bære ca. 5 kg i hængende arm. Kan maks løfte 1 kg. op. Hårvask og af- og påklædning foregår langsomt og akavet. Kan ikke trække i stramtsiddende tøj. Hun varetager sin fritidsinteresse, som er ridning, men hun kan ikke rense hove og ikke spænde gjorden med venstre hånd, hvilket derfor overbelaster højre hånd. På grund af muskelspændinger i venstre side af nakken, går hun til massør ca. 4 gange månedligt.
...
Venstre skulder: Pænt ar over venstre kraveben. Den store metalskinne føles under huden. Der er ømhed af hele kravebenet. Venstre nakkemuskulatur (især musculus trapezius) er spændt og øm. Der er normal bevægelighed i venstre skulderled, der er uømt. Der er synligt muskelsvind på overarm og underarm. Målt på tykkeste sted er overarmsomfanget 32,5 cm, mod 33,5 cm på højre side. Underarmsomfanget 26 cm, mod 27,5 på højre side. Der er nedsat følesans i et håndfladestort område lige under kravebenene, hvor der ikke skelnes mellem spidst og stumpt. Der er normal funktion af arm og hånd.

Resume og konklusion
Tidligere rask social- og sundhedshjælper, der 24.03.2013 faldt af hest og pådrog sig brud på venstre kraveben. På grund af svær forskydning blev det opereret 31.07, med skinne og skruer, der endnu ikke er fjernet.

Nu er der natlige smerter og smerter ved mindste bevægelse, således [klageren] ikke længere kan varetage arbejdet som social- og sundhedshjælper, og vil derfor blive omskolet til social- og sundhedsassistent med mulig lønnedgang, hvis ikke ancienniteten kan overføres.

[Klageren] kan med forsigtighed lave mad og holde hus, men kan ikke støvsuge, vaske gulv, vaske vinduer eller håndtere i høje skabe. Kan maks. løfte 5 kg i hængende arm og maks. løfte 1 kg op med venstre hånd.

De anførte gener svarer til den objektive undersøgelse, hvor der findes kraftig ømhed af kravebenet samt spændt og øm nakkemuskulatur. Røntgenundersøgelse 28/1 2015 viser at knoglebruddet er helet. Det muligt at fjernelse af skruer og skinne kan bedre tilstanden. Især fordi metalskinnen ser ud til at gå ind over leddet mellem kraveben og skulderblad.

Diagnose
Fractura claviculae sin., seq. (følger efter brud på venstre kraveben)."

I brev fra selskab til klageren af 29/4 2014 fremgår bl.a.:

"**Hvorfor fastholder vi afgørelsen?**
Ud fra speciallægeerklæringen fremgår det, at du har smerter, men normal bevægelighed i venstre kraveben.

De gener giver en méngrad på under 5 % i henhold til arbejdsskadestyrelsens méntabel punkt D.1.5.1."

Klageren har i klageskemaet dateret 24/6 2015 bl.a. anført:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen.**
Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.

Har brækket kravebenet den 24 marts 2013 og blev efterfølgende opr. Med isat metal den 31 juli 2013. Har varigt mén da venstre arm ikke kan bruges som før skaden. Da armen ikke kan klare den vægtbelastning som før brug. På mit arbejde som SSH er der ting jeg ikke kan udføre pga. skaden. Og må indse jeg skal videre uddanne mig til SSA for at ikke at belaste resten af mt arbejdsliv har 20 år endnu på arbejdsmarkedet, Jeg er blevet afvist, at det ikke er over 5 % men hvilket jeg mener er forkert.

Det kommer til at koste mig en del at skulle tage en ny uddannelse og tage til fastlandet i 2 år da jeg er bosiddende på en ø. Så der er visse omkostninger ved dette.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Jeg mener, at være berettiget til en erstatning, når man har tegnet forsikringer."

Selskabet har i brev af 14/7 2015 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"**Her er Topdanmarks afgørelse**
Topdanmark ønsker at fastholde sin afgørelse om, at forsikrede ikke er berettiget til en erstatning fra sin ulykkesforsikring.

Sagen har været gennemgået af Topdanmarks rådgivende lægekonsulent med speciale i ortopædkirurgi. Lægekonsulenten vurdere på baggrund af journaloplysninger, funktionsattesten og speciallægeerklæringen forsikredes varige men til under 5%.

I følge funktionsattesten har forsikrede gener i form af nedsat kraft i visse arbejdsstillinger samt smerter af og til. Der er skurren samt muskelsvind. Der er normal bevægelighed og ingen føleforstyrrelser.

I følge jorunalen fra sygehus ... har forsikrede efter operationen normal bevægelighed i venstre skulder.

I følge speciallægeerklæringen har forsikrede gener i form af smerter om natten samt smerter ved bevægelse, ømhed af kraveben samt muskelsvind. Der er fortsat normal bevægelighed i skulderen og der er normal funktion af armen.

Der er ifølge speciallægeerklæringen mulighed for at fjerne skinne og skruer hvorved forsikredes tilstand kan bedres.

Da der er normal bevægelighed vurdere Topdanmarks rådgivende lægekonsulent, at forsikredes varige mén ikke er på 8% eller derover, og vi fastholder således, at forsikrede ikke er berettiget til en erstatning fra ulykkesforsikringen.

Det at forsikrede ikke kan fortsætte i sit nuværende erhverv, ændre ikke Topdanmarks afgørelse. Ulykkesforsikringen skal udelukkende vurdere den medicinske méngrad og ikke tage stilling til forsikredes erhvervsevne. Dette fremgår af vilkårene for forsikringen under punkt 16C 2.

På baggrund af ovenstående ønsker Topdanmark at fastholde vores afgørelse af sagen."

Af Arbejdsskadestyrelsens vejledende procenttabel fremgår bl.a.:

D.1.5.	Skulder Følger efter forvridninger, ledskred, brud og belastnings-skader. (Al bevægelighed regnes med ufikseret skulderblad)	
D.1.5.1.	Til tider belastningsudløste smerter og normal bevægelighed	<5%
D.1.5.2.	Daglige, belastningsudløste smerter og let nedsat bevægelighed	5%
D.1.5.3.	Daglige, belastningsudløste smerter og middelsvært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader	10%

...

D.1.6.	Kraveben	
D.1.6.1.	Følger efter brud på kraveben – til tider belastningsudløste smerter – og normal bevægelighed	<5%
D.1.6.2.	Følger efter brud på kraveben med daglige, belastnings-udløste smerter og let nedsat bevægelighed	5%
D.1.6.3.	Følger efter brud på kraveben med daglige, belastnings-udløste smerter og mere udtalt bevægeindskrænkning	8%

"

I policen hedder det bl.a.:

"**Forsikringsform**
Heltid/udvidet
8 % mén."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**C Erstatning ved invaliditet - godtgørelse for varigt mén**
...
2. Merprocenten bliver fastsat efter Arbejdsskadestyrelsens vejledende merstabel. Vi bruger altid den merstabel, der gælder på afgørelsestidspunktet.

Bliver erstatningssagen senere genoptaget, bruger vi den samme merstabel, som blev brugt ved den første afgørelse. Merprocenten bliver fastsat uden hensyn til eventuel nedsættelse af erhvervsevnen, forsikredes specielle erhverv, individuelle forhold og sociale situation.
...

9. Vi betaler erstatning, hvis skaden har medført, at forsikrede har fået et varigt mén på mindst 5% eller mindst 8%. Det fremgår af policen, om du har en forsikring, der skal betale erstatning fra 5% mén eller fra 8% mén."

Nævnet udtaler:

Klageren brækkede den 24/3 2013 venstre kraveben i forbindelse med et fald fra en hest. Som følge af svær forskydning fik hun den 31/7 2013 ved operation reponeret og fikseret frakturen med skinne og skruer.

Det fremgår af funktionsattest af 4/8 2014, at klageren som følge af bruddet lider af nedsat kraft i visse stillinger, smerter af og til, skurren i skulder-kravebensled samt synligt muskelsvind af skulderrunding.

Af speciallægeerklæring af 21/1 2015fremgår det, at hun har natlige smerter, smerter ved mindste bevægelse af armen, ømhed over hele kravebenet og synligt muskelsvind.

Ifølge policen er det en betingelse for at få erstatning ved varigt mén, at méngraden er 8 % eller derover. Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort, at ulykkestilfældet den 24/3 2013 har givet hende et varigt mén svarende til mindst 8 %. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at hun ikke lider af mere udtalt bevægeindskrænkning.

Det forhold, at klageren er eller har været nødsaget til at gennemføre et videreuddannelses- eller omskolingsforløb for at undgå yderligere skulderbelastning i sit arbejdsliv, kan ikke føre til et andet resultat.

Herefter, og idet nævnet ikke for sit vedkommende har fundet anledning til at forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen,

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand